

Demati glasovi

Stev. 37.

Lienz, nedelja 16. decembra 1945.

Let

NAPADI IN ODGOVORI

Že smo poročali, da so tudi med našimi ameriškimi rojaki mnenja glede Tita in njegovega komunizma deljena. Komunisti so znali ameriške Slovence s svojo lažno propagando zaslepiti, da so mnogi verjeli, da je OF res to, za kar so jo slikali, vsi pa, ki so proti njej, narodni izdajalci. Še danes vsi ne vidijo jasno.

Kako sta si tudi med našimi rojaki v Ameriki stvorili dve fronti, ena, ki komuniste zagovarja, in druga proti njej, dokazuje sledeči članek, ki ga prinaša "Ameriška domovina" z dne 15. okt. t.l. pod naslovom "Borba s sumničenji":

"Dne 5. septembra smo napisali članek "Begunci, domobranci in njih sorodniki". Pozvali smo "Amerikanskega Slovenca", naj ne sumiši beguncev, kot da nimajo čiste vesti. Rekli smo mu, naj dokaže, kaj so storili napačnega, če kaj ve. Ugotoviti moramo, da "Amerikanski Slovenec" do danes ni poskusil doprinesiti dokaza, da begunci nimajo čiste vesti. Očitek, da je sumničil in delal tako krivico ljudem, ki se ne morejo braniti, ostane v celoti na njem.

Da se nekako izmaže, se je "Amer. Slovenec" skrnil za žensko krilo. Naenkrat je privihrala na junaški mejdan neka Ana Žitko. Prišla v ta spor kakor Pilat v vero. Nismo nje smatrali za tako membra, da bi jo klicali na odgovor, in tudi ni uredništvo z njenim gostobesdnštvom podalo prav nobenega dokaza, da sme kdorkoli begunce sumničiti, da nimajo čiste vesti. Kup praznih besed, ki spadajo k stvari, ni nikak odgovor na določno vprašanje in poziv.

Že večkrat smo pozvali nasprotnike, ki so včasih silno bojevitni v svojih izrazih, naj bi raje povedali, kaj nismo mi prav zapisali o naši stari domovini in njenem sedanjem trpljenju, namesto da gonijo lažno o nekem klero-fašizmu. Brez uspeha pričakujemo, da z dokazi ovržejo, kar mi pišemo. Brez uspeha! Kajti vse navdušenje za partizane jim ne pomaga zbrisati žalostne resnice, da je Titovo partizanstvo spremenilo Jugoslavijo v totalitarno državo po komunističnem kopitu in da tam ni demokracije, ampak vlada ene stranke in to komunistične, da tam ni enakopravnosti, ampak dve vrsti ljudi: na eni strani partizani, ki so manjšina in komandirajo, na drugi strani usprahovani ljudje, ki morajo molčati in ubogati, čeprav tvorijo večino. To je "napredek" v Jugoslaviji. Nasprotniki ne morejo utajiti bridkega dejstva in ne ovreči naše trditve, da so v svoji slepoti zagovarjali dejansko izročitev stare domovine v roke komunizmu. Kar smo pisali, se je izkazalo vseskozi kot resnično.

Tudi vsi SANS-ovi poskusi, da bi opral grdobije partizanstva, so ostali jalovi. Zadnji SANS-ov poskus, da bi zmanjšal vtis, ki so ga napravila v Ameriki pisma beguncev, nas spominjajo na Krjavljca in na njegovo kozo. Jurčičev junak trdi, da ima njegova kozna vedno rep od zadaj, naj se obrne kamor hoče. Naj se tudi SANS obrne kamorkoli in kakorkoli, vedno napravi nerodnost. In zakaj? Ker ne more v nobeni svoji objavi in izjavi shajati brez laži in podtikanj. Namesto, da bi prišel z dokazi in dejstvi na dan ter bi dokazal, da se begunci motijo, začne s sumničenjem in neresnico. Pa bi že lahko vedel po desedanjih izkušnjah, da ima laž tudi v Ameriki kratke noze. Tudi "naprednim" so izmišljotine le v majhno in kratkotrajno tolažbo.

"Razočaranja" je naslov SANS-ove zadnje tolažbe amer. partizanom. Takoj v začetku piše tajnik SANS-a, da so šla pisma beguncev skozi italijansko cenzuro. Večina beguncev je na Koroškem in torej nima z italijansko cenzuro prav nobene zveze. Tudi ogromna večina pisem beguncev iz Italije je prišla brez kake cenzure. Pozablja pa SANS, da je danes Italija pod ameriško in angleško kontrolo in je tako tudi cenzura tam dejansko ameriška. Vse besedičenje o cenzuri je torej samo govorjenje ljudem, ki se še dajo varati od S-ANS-a ter poneumnevanje amer. Slovencev. Od vsega sumničenja, v katerem se razpisuje SANS-ov tajnik, ne ostane niti dlake kake resnice.

Dalje SANS sumniči, da so begunci prejeli "izdajalski denar" in si "basali žepce na račun krvavečega naroda". Sedaj pa ti prosijo pomoči iz Amerike. Če je SANS-ov tajnik kaj moža, ga javno pozivamo, naj pove take "izdajalce", ki prosijo sedaj pomoči v Ameriki, kar lepo po imenu. Zraven naj seveda očakaže, kar govori. Če tega ne stori, naj mu pred vso amer. javnostjo velja obitek, da namenoma obrekuje. Ker govori v imenu SANS-a, odgovarja za njegove laži ves odbor.

Na vrsto je prišla spet domobrantska prisega. Samo škofu Rožmanu je ni sedaj več pripisal. To prisego je SANS sedaj svojevoljno razširil in pravi, da so domobranci prisegali, da se bodo bojevali tudi proti zaveznikom. Zakaj prevračate besede? Ali je to komu v čast ali v korist? Nočemo se ustavljati pri nečednih zmerjanjih ubogih beguncev, kot n.p.r. da so "izdajalski oportunisti". Za zmerjanje še nihče ni žel časti in tudi ni s tem ničesar dokazal, tudi SANS ne. Samo to bi še radi pripomnili, da je zgovorni SANS tudi pozabil doprinesti dokaz, da se begunci "lahko vrnejo brez strahu domov". Ali niso ti ljudje ničesar slišali, koliko ljudi in prav teh, ki so bežali, je bilo na črni listi, ker so bili proti komunizmu? Te liste ne bo mogel nihče utajiti! Kdo je sedaj tisti, ki daje garancijo, da onih, ki bi se vrnili, komunistična policija ponoči ne zbudi, odpelje in pobije? Kdo je še verjel volku, še je govoril, da ne bo več moril in klal? Tudi besedila tako-imenovane amnestije, izgleda, da pri SANS-u niso prebrali.

Kako se blati in obrekuje tjaendan, zelo jasno govori poročilo v "Prosveti", ki prinaša neke izmišljotine o domobrantskem terorju. Opozorili smo že, da so ti obrekovalci večinoma vse, kar so Nemci naredili, sedaj naprtili domobrancem. Ti domobranci se ne morejo več braniti. Ti so pobiti v partizanski krvoločnosti. Amer. napredni list pa jih še pesmrti obrekuje, dasi so celo stari pogani poznali načelo in se ga držali, da se o mrtvih govori samo dobro. Toda višek brezumnega blatenja dosega poročilo v "Prosveti" 5. oktobra. V skrbi za vero slovenskega naroda pravi, da je tudi vera trpela zaradi domobrancev. Potem pa nadaljuje dobesedno: "Tolminski dekan Vodopivec je namreč izjavil s prižnice: "Ko obhajam terence, gre namesto Boga v nje sam hudič." Bogokletstvo, da mora vernemu človeku zagomazeti po hrbtu. Dekan Vodopivec, pa govori, da iz posvečenega keliha in hostije preide v človeka hudič! Pripravljani so ^{prodniki} samo da bi Cerkev s katero drže ljudi v oblasti, obdržala svojo moč". - Tako piše dobesedno "Prosveta".

To je neumno in hudobno. Menda tudi najbolj smejen partizan ne verjame v tak opis dekana Vodopiveca, znanega slovenskega skladatelja. Radi bi tudi vedeli, kateri komunisti hodijo k obhajilu! Tistim okrog "Prosvete" zaradi bogokletstva, ki so ga sami pisali, ni zagomazelo pohrbtu. Čudimo pa se, da bralec ne zarde lica od sramu, da se kaj takega piše v Ameriki in to v "naprednem" listu. Taka izmišljotina sama najbolj glasno svari, naj bralec tudi drugih klevet proti domobrancem ne vzame za resnico.

Vsem klevetnikom slovelega naroda, ki trpi pod komunizmom, vsem obrekovalcem beguncev izpod komunistične oblasti, naj se skrivajo pod katerokoli filmo, kličemo: Z dokazi na čen, z dokazi, da je kdo storil resnično obsodbe vrednega! Sicer ostane na vas očitek, da obrekujete."

VZTRAJAMO IN UPAMO

Pismo iz Ljubljane, datirano s 15. novembrom, pravi:

"Pošto smo prejeli 6.11. Ne vem, kje je tako dolgo sediti. Zelo sem bila vesela, saj smo tukaj strašno zapuščeni, če se sedaj smo zvedeli grozno novico, pa kar ne moremo verjeti, še vedno upamo, da bo J. in I. še odkod prišel. In za T. tudi ni nobenega glasu. Menda vendar nas ni Bog ni tako zapustil! Sicer se pa še ne ve, kaj bo z vsemi, ako bo komunizem vse preplaval. Mi smo zelo potrtni, le v Boga imamo še zaupanje, da nam bo pomagal.

Bog ve, kaj bo še z nami. Še sedaj ne dobim prav nobene plače, ne vem kako bi živela, če mi ata nebi pomagal. Kar je "belih", ne bo nihče dobil ne podpore iz ne pokojnine. Ljudje so strašno zaskrbljeni.

Kako pa vi? Kot pišes, se imate kar dobro. Le priden bodi in v Boga zaupaj, pa bo že kako. Posnemaj brate, ostane zvest Bogu in narodu, pa naj pride karkoli, raje smrt, kot pa da bi to zatajil. Če so vsi naši najdražji darovali svoja mlada življenja za te ideje, potem še mi za njimi neustrašeno. Tudi če nas bodo preganjali, ne obupajmo. Trdno upam, da nam bodo naši mučenci izprosili stanovitnost do zadnjega. Jaz se kar budim, da vse tako mirno prenašam, kot da se ni nič zgodilo. Trdno zaupanje v Boga in Marijo, pa je človek tako močan, da vse prenese. Res bo to strašno, ako naših ne bo več, jaz ne bom imela življenja, pa ta svet je itak samo solzna dolina, saj nismo ustvarjeni zanj. Za večnost se moramo pripraviti, to morajo biti naši cilji. Včasih si mislim: blagor jim, ki so rešeni tega hudobnega sveta.

Naši slavni partizanski sorodniki imajo vsi višja mesta. I.-u je hudo za našimi fanti, čudi se, zakaj ti ne prideš domov. Rekel je, da boste morali vsi brez pardona nazaj. Jaz se kar bojim, ker ti ljudje vse dosežejo, kar se zmislijo. Bog varuj tega, pa bo pa naš narod zginil s sveta. Ti bodo vse pobili, ker drugega ne znajo.

I. je sicer dober, pripravljen nam je pomagati, mi pa drugega ne maramo, kot nazaj naše fante, ki so jih pobili.

Sedaj je pri nas vse tako učeno; iz ljudske šole še 2 leti učiteljišča pa je učitelj. Teta si mnogo prizadeva, da bi jaz šla na učiteljišče, pa sem odklonila. Prvič ne maram biti učiteljica samo malo izobražena, drugič pa nočem lizati pete tem morilecem naših ljudi. Bom že kako otroke preživela, saj ve Bog za vse sirote.

V nedeljo, ko so bile volitve, nisem niti ene zastavice obesila, čeprav so bile po vseh hišah naravnost celi oltarji. Venci, zastave, zvezde, pajčolančki, sveče, to je krasilo največjega zločinca, njihovega boga Tita. Vse bajte so bile kar zavite v zastave. Če pa kdo prosi za blago za perilo, pa nimajo. Ljudje strašno kritizirajo. To je bil tak teror, da je strah. Pa vse so pogoljufali. Skrinjice brez liste, so bile povsod polne, pa so šteli, če je bilo 100 kroglic notri po 10 - 20. To je vse njim podobno, ker jih laž skupaj dabi. Vsi smo morali na volišče. Seveda smo volili brez liste. Čeprav so vse peti šteli, sveti pa ne vedo, da je večina proti. To so poslušali, kam bo kroglica padla? Veliko naših ljudi se ni upalo voliti v prazno skrinjico, ker se je vse slišalo, jaz se pa

nič ne bojim. Naši ljudje so vse preveč boječi. Vsi kar nas je, - sa je 80 % z nami, - bi povedali kar jim gre, pa bi bilo dobro.

Pri sv. Gregoriju so ženske razbile shod Mikazu in kandidatom. To je bilo sijajno! Ženske so vpile za njimi in vse so jim dejali, da so ubijalci, požigalci, roparji, Titovi hlapci itd. Navadni partizani so se kar smejali. Po deželi so jim ženske skoro povsod razbile shode. Če ne bo drugače rešitve, se jim bodo ljudje sami uprli. Naša dekleta bi morale plesti vence za volitve, pa ni so marale, so se kar uprle in ni bilo nič vencev pri sv. Gregoriju. Iz zaporov so prišli Špičkov, Tonček in drugi, ki so se vrnili s Koroškega. Kako so shujšani! Reveži!

N. vedno joka za našimi fanti in se sprašuje, kje so. - Ata so vsak dan na tlaki. Tarpijo kot še nikoli. - Imaš kaj obleke za zimo? Revež, tako se mi smiliš! Mogoče bo pa le prišla rešitev od kod. Upajmo in Bog bo pomagal!

NAPETOST V TURCIJI. - Reuterjev dopisnik je 12. dec. poročal iz Bukarešte o napetem ozračju v Turčiji, ki ga povzročajo armenska propaganda na severovzhodu, nemiri kurdijših manjšine, na jugovzhodu in glasovi o zbiranju čet v Bolgariji. - "Politični položaj v sosednjih deželah in ob turški meji in splošna negotovost, ki jo povzroča dejstvo, da je pred enim mesecem potekel rusko-turški sporazum, je ugasnilo upanje na demobilizacijo v bližnji bodočnosti, kljub težkemu gospodarskemu položaju, ki nujno zahteva, da bi se turški možje in fantje vrnili na delo. - Uradno turško stališče pravi, da Turčija na podlagi najnoveše britanske in ameriške note o Dardanelškem vprašanju, mirno in z zaupanjem gleda v bodočnost. Hkratu se pa pripravlja, da se zoperstavi vsaki zahtevi, ki bi hotela zmanjšati njeno samostojnost ali nedotakljivost. Glavni binitelj težkega položaja v Turčiji je armenska propaganda, ki hoče priključiti nekatere severovzhodne turške dežele k sovjetski Armeniji. - Turki smatrajo, da jih hoče ta propaganda prisiliti, da bi popustili sovjetskim zahtevam, ki so: ustanovitev sovjetskih oporišč v Dardanelah, odstop severovzhodnega turškega Karsa in Ardahara ter sprememba v turški notranji politiki. - Posebno živahno propagando vodi v tem oziru armenska komunistična stranka v severni Siriji in ob turški južno-zapadni meji. - Kljub ostri proti-

sovjetski miselnosti, ki jo izražajo turški vladni časopisi, so nepristranski opazovalci na evropskem jugovzhodu mnenja, da se utegnejo sovjetsko-turški odnosi kmalu spremeniti. O turških časopisih pravijo, da zato tako pišejo, da vzdržujejo javno moralo in preprečujejo paniko. - Stojimo pred določbo v sovjetsko-turških odnosih, ki se bo imenovala "mučen"zastop".

SV. OČE BAVARSKIM ŠKOFOM. Sv. oče je poslal bavarskim škofom pismo, kjer pravi: "Teška doba preganjanja je za nami in upanje imamo, da se bo versko življenje na Bavarskem sedaj dvignilo. Ko občudujemo vztrajnost in pogum bavarskega ljudstva, se ne moremo vzdržati, da ne bi zapisali tehle besed: Ni pravično in tudi ni v skladu s krščansko vero znašati se nad celotnim narodom zaradi krivic, ki jih je naredila samo ena stranka." - Dalje je sv. oče obljubil, da bo, kljub tešavam, ki jih predvideva, uporabil ves svoj vpliv pri britanski in ameriški vladi, da omili usodo nemških voj. ujetnikov in predvsem, da jim preskrbi možnost za pismeno občevanje s svojimi družinami.

NAŠI DIJAKI SO SE RAZGIBALI. Dijaki slov. begunske gimnazije v Lienzu kažejo živahno delavnost tudi na izvenšolskih področjih. Žeeli bodo izdajali lepčaloven list "Svetje v tujini", ki ga pišejo dijaki sami. Prva številka, ki bo izšla za božične praznike, bo zelo bogata in pestrá.